

ЕВОЛЮЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Шилепницький Павло Іванович

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародної економіки*

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Петрова Ірина Павлівна

*кандидат економічних наук, старший дослідник,
старший науковий співробітник відділу проблем
регуляторної політики і розвитку підприємництва*

*Інституту економіки промисловості
Національної академії наук України*

Еволюція концепції публічно-приватного партнерства (ППП) в Україні відбувається повільними темпами. Концепція PPP в українській практиці має ознаки «Традиційного публічно-приватного партнерства» та «Публічно-приватного партнерства на користь людей». Якщо перша концепція за 2000–2023 рр. ще набула достатнього розвитку, виходячи з кількості реалізованих проєктів публічно-приватного партнерства, то «Публічно-приватного партнерства на користь людей» тільки починає розвиватися. Про це свідчать статистичні дані, які за останні десять років суттєво не змінювалися. Кількість проєктів публічно-приватного партнерства коливається в межах 20 за такими сферами, як виробництво, транспортування і постачання тепла та розподіл і постачання природного газу; збір, очищення та розподілення води; поводження з відходами, крім збирання та перевезення; охорона здоров'я; туризм, відпочинок, рекреація, культура та спорт [1].

У вітчизняній практиці є чимала кількість публікацій щодо розвитку партнерських відносин між бізнесом і владою в досягненні національних індикаторів Цілей сталого розвитку для України [2–7] та застосування публічно-приватного партнерства у повоєнному відновленні економіки на прикладі інфраструктурних об'єктів [8–11]. Крім того, важливу роль у підтримці розвитку публічно-приватного партнерства в Україні здійснюють такі міжнародні організації, як Світовий банк, Міжнародний валютний фонд, Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейська економічна комісія ООН, Організація економічного співробітництва та розвитку тощо.

Однак, повоєнне відновлення потребує нових підходів щодо взаємодії публічного, приватного секторів і міжнародних організацій, розвитку засад PPP, що потребує нового інституціонального

забезпечення публічно-приватного партнерства, нової концепції та змін нормативно-правової бази ППП в Україні. Хоча, в Україні виникли та набули певного поширення окремі інструменти залучення інвестицій на засадах публічно-приватного партнерства, причому сталося це головним чином не в результаті послідовної, стратегічно орієнтованої політики, а як наслідок пошуку відповідей на гострі поточні проблеми економічного розвитку та під впливом низки прийнятих міжнародних зобов'язань. Залучення іноземних учасників на засадах публічно-приватного партнерства до інвестування в довгострокові проекти ППП стикається зі значним рівнем невизначеності щодо умов та непередбачуваність майбутніх прибутків від таких інвестицій. Незважаючи на можливі потенційні переваги публічно-приватного партнерства, залучення вітчизняного та іноземного капіталу так і не отримало належного розповсюдження. Розкрити потенціал ППП для взаємовигідного залучення інвестицій як для держави, так і для іноземного інвестора у повоєнному відновленні економіки України повною мірою дозволить запровадження концепції «Сталого публічно-приватного партнерства для повоєнної відбудови» з побудовою злагодженого механізму, інструментів та умов взаємодії суб'єктів (держави та приватних фінансових інституцій, фінансових регуляторів і наглядових органів, різних бізнес-асоціацій та спілок, міжнародних економічних і фінансових організацій). Без сумніву, подібні умови для здійснення публічно-приватного партнерства вимагатимуть значних зусиль з боку держави у вигляді різних стимулюючих дій, що спонукають бізнес до більш ефективної роботи. Такий вплив має бути пов'язаний з розробкою комплексу чітких і закономірних заходів регуляторної політики щодо просування ППП через різні фінансові інструменти та механізми залучення капіталу. Регуляторні заходи мають не лише стимулювати загальний приріст капіталу, але й забезпечити максимально вигідну, з позиції національних економічних інтересів, їх міжгалузеву та міжсекторальну локацію. Тому запровадження концепції «Стале публічно-приватне партнерство для повоєнної відбудови» є надзвичайно актуальним завданням національного значення в умовах повоєнного відновлення економіки України за принципами «Build Back Better» («відбудувати краще, ніж було»).

Список використаних джерел:

1. Стан здійснення ДПП в Україні. 2023. URL: [https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=Stan ZdiisnenniaDppVUkraini](https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=Stan_ZdiisnenniaDppVUkraini)
2. Запатрина І.В. Публічно-частное партнерство для целей устойчивого развития. Киев : Лыбидь, 2017. 305 с. URL: http://appp.com.ua/wp-content/uploads/2015/10/P_2.pdf

3. Запатріна І.В. Керівництво «Посилення ролі бізнесу в досягненні ЦСР в Україні» в рамках проєкту ПРООН/GIZ «Підтримка реалізації Цілей сталого розвитку в Україні». Київ, 2018. 72 с.

4. Никифорок О.І., Гусєв Ю.В., Чмирьова Л.Ю. Державно-приватне партнерство: інституціональне середовище для розвитку та модернізації інфраструктури України. *Економіка і прогнозування*. 2018. № 3. С. 79–101.

5. Круглов В.В. Розвиток державно-приватного партнерства в Україні: механізми державного регулювання : монографія. Харків : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2019. 252 с.

6. Косович Б. Державно-приватне партнерство як один з важливих інструментів забезпечення цілей сталого розвитку. *Економічний аналіз*. 2020. Том 30. № 4. С. 51–59.

7. Лук'яненко І.Г., Мар'янович М.Е. Роль державно-приватного партнерства в розбудові критичної інфраструктури для досягнення Цілей сталого розвитку в Україні. *Бізнес Інформ*. 2020. № 1. С. 291–297. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-1-291-297>

8. Панченко К. Механізм державно-приватного партнерства потрібно адаптувати до залучення інвестицій на відбудову зруйнованої інфраструктури. 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/07/19/689341/>

9. Панченко К. Як колаборація бізнесу та держави допоможе відновлювати Україну. 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/07/19/689341/>

10. Матвіїшин Є., Вершигора Ю. Перспективи використання державно-приватного партнерства для відбудови України у повоєнний період. *Демократичне спрямування*. 2022. Випуск 2(30). С. 29–43. DOI: <https://doi.org/10.23939/dg2022.02.029>

11. Круглов В.В. Державно-приватне партнерство як інструмент інфраструктурного відновлення українських міст. *Актуальні проблеми державного управління*. 2022. № 1 (60). С. 62–76. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2022-1-04>